Usporedba pitanja RUKA i odgovora Ministarstva o klanju ovaca i koza

Dopis od 19. listopada 2026. i odgovor dostavljen 5. studenoga 2026.

Odgovor sadrži korisna pravna pojašnjenja, osobito načelnu potvrdu isporuke trupova fizičkim osobama iz male odobrene klaonice i opis obračuna potpore za mlijeko. Međutim, ne dostavlja traženu podlogu za odabir deset životinja, procjenu stvarne dostupnosti i troška uslužnog klanja ni rješenje za preraslu janjad i jarad.

Sadržajno su osobito važna tri razgraničenja: klanje za kućanstvo i klanje u odobrenoj klaonici na gospodarstvu; obvezno odobrenje objekta i dopuštene prilagodbe uvjetima; popis odobrenih objekata i stvarno dostupna usluga.

Polazni dopis od 12. listopada imao je 18 pitanja. Aktualizirana verzija od 19. listopada ima 22 pitanja i obuhvaća dodatna pitanja o životinjama i mlijeku. U nastavku je sačuvana numeracija proširene verzije. Izvor odgovora je dostavljeni tekst e-pošte službenice za informiranje Anabele Široki od 5. studenoga 2026. u 12:22.

Oznaka nije odgovoreno znači da dostavljeni odgovor ne daje traženu informaciju. Ne znači da dokument, analiza ili aktivnost sigurno ne postoji. Oznaka djelomično odgovoreno razlikuje ono što je stvarno objašnjeno od nedostajućih dijelova. Tvrdnje Ministarstva označene su kao njihovi navodi; dodatna provjera i tumačenje zasebno su izdvojeni.

Najvažnija provjerena mjesta u odgovoru

Zabrana prodaje mesa zaklanog na gospodarstvu mora se čitati u kontekstu klanja za kućanstvo ili klanja izvan odobrenog sustava. Ne može se proširiti na svaku klaonicu smještenu na gospodarstvu. Sam odgovor kasnije izričito dopušta isporuku iz male odobrene klaonice fizičkim osobama. EU pravila dodatno uređuju posebno klanje na gospodarstvu u poglavlju VIa. [P4, P5]

Tvrdnja da nema mogućnosti odstupanja točna je samo ako se njome odbacuje nepostojeće opće izuzeće za male količine mesa ovaca i koza po modelu peradi i lagomorfa. Kao tvrdnja da nema nikakvih prilagodbi prostorima i opremi, ona je preširoka. Takve prilagodbe izričito postoje. [P4, P7, P10]

Pozivanje na reviziju EK iz 2022. ima stvarnu dokumentarnu osnovu. U konačnom izvješću potvrđuje se problem registriranog režima malih papkara. U tadašnjem očitovanju hrvatskih tijela naveden je završni rok usklađivanja do kraja 2023. Odgovor iz 2026. ne objašnjava izvršenje tog plana. [P11, P12]

Revizija iz 2022., nalaz 11, bilježi namjeru hrvatskog tijela da ograniči broj klanja za vlastitu potrošnju. Dakle, ta je regulatorna namjera prethodila pojavi kuge malih preživača u Hrvatskoj. Iz toga se ne može zaključiti da je Komisija zahtijevala prag deset niti samo po sebi da je mjera nezakonita. [P11]

Pitanja i povezivi odgovori

1 Određivanje praga od deset životinja

Pitanje: Kojom je metodom utvrđen prag od deset životinja: analizom, anketom, inspekcijskim podacima, usporedbom drugih država ili stručnom prosudbom? Tko ga je predložio, kada i na kojim podacima? Ako je provedeno istraživanje, navedite uzorak i metodologiju.

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Ministarstvo navodi sastanak održan 23. lipnja 2026. u Upravi za veterinarstvo i sigurnost hrane s predstavnicima prerađivača ovčjeg i kozjeg mlijeka i predstavnicima HPK-a iz područja ovčarstva. Navodi da je broj određen prema prehrambenim navikama i prosječnoj potrošnji mesa u kućanstvu te da su se predstavnici HPK-a složili s brojem deset.

Smisao i provjera: Dobili smo opis sastanka i navedeni razlog odabira. Nismo dobili izračun koji bi pokazao kako se od potrošnje mesa došlo upravo do deset životinja. Suglasnost predstavnika organizacije sama ne dokazuje stručnu

ni epidemiološku opravdanost određenog broja. Navod o suglasnosti HPK-a treba zasad pripisivati Ministarstvu jer zapisnik i imena predstavnika nisu priloženi u dostavljenom tekstu.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno tko je osobno predložio prag, na kojim brojčanim podacima, iz koje godine, uz koju metodologiju i veličinu uzorka. Nije dostavljen zapisnik sastanka ni izvor podataka o potrošnji.

2 Razmatrani pragovi i razlike među gospodarstvima

Pitanje: Koji su drugi pragovi razmatrani? Jesu li uvaženi broj članova kućanstva, potrebe za mesom, veličina gospodarstva, regionalne razlike te dob i masa životinja? Kako je opravdano jednako brojanje janjadi i jaradi te odraslih životinja?

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: U odgovoru se uspoređuju države koje ograničavaju klanje za kućanstvo i države koje ga ne ograničavaju. Prema Ministarstvu, među državama koje ograničavaju takvo klanje najveći dopušteni broj ovaca iznosi šest.

Smisao i provjera: To je opća usporedba režima klanja za kućanstvo. Uz broj šest nisu navedeni konkretan propis, članak, razdoblje primjene ni kategorija životinje, pa iz tog podatka nije opravdano samostalno zaključiti da se uvijek radi o šest ovaca godišnje. Te navode o stranim pravilima dostavljeni odgovor ne dokumentira.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno koji su alternativni hrvatski pragovi stvarno razmatrani, jesu li napravljeni izračuni po članovima kućanstva i količini mesa te zašto se jednako broje jarad, janjad i odrasle životinje. Nisu obrazložene veličina gospodarstva ni regionalne razlike.

3 Dokazi da više od deset znači nezakonitu prodaju

Pitanje: Koji nalazi pokazuju da prekoračenje deset životinja upućuje na nezakonitu prodaju? Koliko je takvih slučajeva utvrđeno prije donošenja mjere i u odnosu na koliko kontroliranih objekata?

Ocjena: Nije odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Najbliži povezivi navod jest da su tijekom službenih kontrola nesukladnosti utvrđene na 52 posto obuhvaćenih objekata. Kao primjeri navode se biosigurnost, označavanje, brojno stanje i evidencije, uključujući otpremu životinja.

Smisao i provjera: Postotak bilo kakvih nesukladnosti nije podatak o broju nezakonitih prodaja niti dokaz da je broj deset granica nakon koje se takva prodaja može pretpostaviti. Nije naveden ni ukupan broj kontroliranih objekata. Podatak se ne smije prikazivati kao tvrdnja da 52 posto svih hrvatskih gospodarstava nezakonito prodaje meso.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno koliko je slučajeva nezakonite prodaje utvrđeno prije mjere, među koliko kontrola, koliko ih se odnosilo na više od deset grla i kakva je dokazana veza između prekoračenja praga i prodaje.

4 Epidemiološko opravdanje nakon ukidanja zona

Pitanje: Na kojoj se aktualnoj procjeni rizika temelji zadržavanje ograničenja na deset životinja nakon ukidanja svih zona? Kako klanje za osobne potrebe pridonosi širenju kuge i zašto se rizik mijenja nakon desete životinje? Koji su slučajevi bolesti povezani s takvim klanjem i kakvo se smanjenje rizika očekuje primjenom istog praga u cijeloj Hrvatskoj?

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Ministarstvo navodi dva vala kuge malih preživača, opasnost ponovne pojave bolesti i razdoblje prije službenog otkrivanja zaraze. Zbog toga smatra da Naredba i nacionalne mjere trebaju ostati na snazi.

Smisao i provjera: To obrazlaže zadržavanje preventivnih mjera općenito. Ne pokazuje zašto je za tu svrhu potreban baš prag deset ni koliki je njegov poseban učinak. Postojanje opasnosti od bolesti i opravdanost konkretnog brojčanog ograničenja dva su zasebna pitanja.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno postoji li aktualna procjena rizika za prag deset nakon ukidanja zona, koji su slučajevi zaraze povezani s takvim klanjem, zašto se navodni rizik mijenja nakon desete životinje i koliko bi mjera trebala smanjiti rizik.

5 Usporedba klanja na gospodarstvu i prijevoza u klaonicu

Pitanje: Je li rizik kontroliranog klanja na gospodarstvu uspoređen s rizikom prijevoza u udaljenu klaonicu, sabiranja životinja i kontakata vozila, ljudi i opreme? Mogu li prijava klanja, veterinarski pregled, nadzor evidencija i zbrinjavanja nusproizvoda postići cilj uz manje ograničenja?

Ocjena: Nije odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Odgovor opisuje biosigurnost i zakonite načine klanja, ali ne iznosi usporedbu dvaju traženih scenarija.

Smisao i provjera: Popis obveza i propisa nije usporedna procjena rizika. Nema zaključka o kontroliranom klanju na gospodarstvu nasuprot prijevozu, sabiranju i dodatnim kontaktima.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno jesu li rizici uspoređeni niti mogu li prijava, pregled, evidencije i nadzor nusproizvoda postići isti cilj uz manje ograničenja.

6 Rizik crnog tržišta i netočnih evidencija

Pitanje: RUKA upozorava da ograničenje klanja bez dostupne i troškovno prihvatljive legalne mogućnosti može potaknuti neprijavljivanje jarenja i janjenja te lažno prijavljivanje uginuća, krađa i nestanaka radi prikrivanja stvarnog broja i prometa životinja. Predviđamo da bi posljedice mogle biti više neevidentiranih životinja na crnom tržištu, više neprijavljenih klanja i klaoničkog otpada odbačenog u prirodu. Time se gubi sljedivost životinja i mesa, otežava otkrivanje i suzbijanje zaraznih bolesti te povećavaju rizici za zdravlje ljudi, životinja i okoliš. Je li Ministarstvo prije donošenja mjere procijenilo te moguće posljedice? Kako će pratiti njihov nastanak i spriječiti da ograničenje proizvede veću epidemiološku ugrozu od one koju treba smanjiti?

Ocjena: Nije odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Ministarstvo podsjeća na postojeće obveze iz članka 4. Pravilnika NN 85/2014: dobrobit životinja, evidentiranje klanja i propisano zbrinjavanje specificiranog rizičnog materijala.

Smisao i provjera: Provjerom članka potvrđuje se da te obveze postoje. Međutim, pitanje RUKA-e odnosilo se na mogućnost da nova mjera pogorša stvarno poštivanje obveza. Odgovor da su radnje već propisane ne pokazuje jesu li procijenjene neželjene posljedice nove mjere. [P2]

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno jesu li prije mjere procijenjeni neprijavljivanje podmlatka, lažna uginuća i krađe, neprijavljena klanja i odlaganje otpada; nema pokazatelja praćenja ni posebnog plana sprečavanja tih posljedica.

7 Upute i infografike prilagođene proizvođačima

Pitanje: Hoće li se izraditi jasne upute i infografike o biosigurnosti za različite tipove gospodarstava, uključujući postupanje pri klanju i zbrinjavanje nusproizvoda? Hoće li se dostaviti poštom na kućne adrese i prilagoditi proizvođačima slabije informatičke pismenosti?

Ocjena: Nije odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Opisane su osnovne mjere biosigurnosti i navedeno je da se uzgajivači za pojedinačne savjete mogu obratiti svojim veterinarima.

Smisao i provjera: To je upućivanje na postojeći način savjetovanja. Ne predstavlja najavu izrade ili slanja traženih materijala.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno hoće li se izraditi upute i infografike za različite tipove uzgoja, tko će ih izraditi, kada i hoće li biti poslane na kućne adrese.

8 Pravna osnova praga i odnos prema pravilima EU

Pitanje: Koja je konkretna pravna osnova zadržavanja praga od deset životinja nakon ukidanja zona? Je li to obveza prava EU-a ili nacionalni izbor i kako je ocijenjena nužnost i razmjernost mjere u novim okolnostima? Zašto je sprječavanje nezakonite prodaje uređeno Naredbom o suzbijanju kuge te kakav je odnos prema Pravilniku o klanju životinja namijenjenih potrošnji u kućanstvu (NN 85/2014)?

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Ministarstvo navodi da Naredba ostaje na snazi zbog opasnosti od bolesti, a za zabranu prodaje mesa iz klanja za kućanstvo poziva se na propise o hrani. Dopušta mogućnost dodatne rasprave o broju deset.

Smisao i provjera: Konkretna brojčana odredba nalazi se u hrvatskoj Naredbi NN 70/2026, članku 7. točki 3., a za zone i članku 2. stavku 2. Pravilnik NN 85/2014, članak 3. stavak 2., zabranjuje javni promet mesa iz klanja za kućanstvo, ali sam ne propisuje deset grla. To su različite pravne funkcije. U odgovoru nije naveden akt EU-a koji bi nalagao upravo hrvatski broj deset. [P1, P2]

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno kako su nakon ukidanja zona ocijenjeni nužnost i razmjernost tog broja te zašto je sprečavanje nezakonite prodaje uređeno baš Naredbom o suzbijanju kuge. Ovlast donošenja i postojanje odredbe ne zamjenjuju njezino sadržajno obrazloženje.

9 Godišnje brojanje više objekata i darovanje

Pitanje: Kako se tumače izrazi „godišnje”, „po objektu” i „vlastite potrebe”, uključujući više objekata jednog OPG-a, zajedničko brojanje ovaca i koza te darovanje mesa? Ulaze li u prag životinje zakonito zaklane prije 1. srpnja 2026. i kako trebaju postupiti gospodarstva koja su do tada već prekoračila deset?

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Objašnjava se da meso iz klanja za kućanstvo smije služiti samo tom kućanstvu. Prenesena je definicija stavljanja na tržište koja obuhvaća i besplatne prijenose.

Smisao i provjera: Uredba 178/2002, članak 3. točka 8., potvrđuje da se pravila tržišta ne mogu zaobići samim nazivanjem prijenosa darovanjem. To ne rješava svaku privatnu situaciju i Ministarstvo nije razradilo odnos prema potrošnji unutar vlastitog kućanstva. Naredba zajednički broji ovce i koze i navodi objekt kao jedinicu, ali ne daje traženu posebnu uputu za više objekata istog OPG-a. [P1, P3]

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno znači li godišnje kalendarsku godinu, koji je točno registracijski identifikator objekta mjerodavan, kako se postupa s više objekata ni ulaze li klanja prije 1. srpnja 2026. Nije dana uputa gospodarstvima koja su ranije zakonito zaklala više od deset.

10 Izuzeća i preispitivanje praga

Pitanje: Vrijedi li prag za registrirane objekte za vlastitu turističku ponudu i odobrene klaonice na gospodarstvu? Koja su izuzeća? Dostavite akt kojim su ukinute zone i jedinstvenu uputu koje odredbe Naredbe nakon toga ostaju primjenjive. Tko će i u kojem roku preispitati prag od deset životinja? Ako njegovo zadržavanje nije potkrijepljeno aktualnom stručnom i pravnom podlogom, tražimo izmjenu odnosno ukidanje tog ograničenja.

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Navodi se da zone više ne vrijede, a mjere za cijelu Hrvatsku ostaju. Kaže se da se o broju deset može dodatno raspraviti.

Smisao i provjera: Iz odredbe o klanju za vlastite potrebe i zasebnog opisa male odobrene klaonice proizlazi razlikovanje kućanstva od tržišnog klanja. Odgovor nije izričita uputa za svaki od traženih režima. Izraz može se dodatno raspraviti ne znači da je pokrenuto preispitivanje ni da će ograničenje biti ukinuto. [P1]

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno izričito za registrirani turistički objekt; nije dostavljen traženi akt ukidanja zona ni jedinstvena provedbena uputa. Nisu određeni nositelj, rok i kriteriji preispitivanja praga.

11 Pravni režimi i nadležna tijela

Pitanje: Koji propisi i nadležna tijela uređuju klanje za kućanstvo, registrirani objekt za vlastitu turističku ponudu, odobrenu malu i pokretnu klaonicu? Koji zahtjevi proizlaze iz prava EU-a, a koji su hrvatski izbor?

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Navedeni su propisi za kućanstvo, registraciju, male i pokretne klaonice te nadležnosti Ministarstva i Državnog inspektorata. Razlikuje se pokretna klaonica od pokretne jedinice povezane s postojećom odobrenom klaonicom.

Smisao i provjera: Članak 6. stavci 2. i 4. Zakona o hrani doista razlikuju politiku i službene kontrole. Članci 72. i 73. Zakona NN 52/2021 uređuju registraciju i odobravanje. Članak 10. Pravilnika NN 65/2025 sadrži prilagodbe za male klaonice; nije samostalan i potpun popis svih zahtjeva. Treba ga čitati uz temeljna pravila o higijeni. Za pokretnu klaonicu važan je članak 12. istog Pravilnika. [P7, P8, P9]

Što ostaje bez odgovora: Nije dostavljen cjelovit praktični pregled svakog režima i svih tijela koja sudjeluju. Nije sustavno označeno što je izravna obveza EU-a, što hrvatska prilagodba, a što upravno tumačenje.

12 Nastanak hrvatskih uvjeta i sudjelovanje proizvođača

Pitanje: Kako su oblikovani hrvatski uvjeti: preuzimanjem stranih rješenja ili domaćim analizama? Tko je iz struke i među proizvođačima sudjelovao u izradi, kada i kroz koje konzultacije? Je li provedeno javno savjetovanje?

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Ministarstvo navodi sudjelovanje UVSH-a, veterinarske inspekcije, Hrvatske veterinarske komore, HPK-a, HUP-a i Središnjeg saveza uzgajivača svinja u izradi propisa o prilagodbama. Navodi studijski posjet Italiji prije prve verzije te javno savjetovanje tijekom 2024. u trajanju 30 dana. Za navedene pravilnike općenito tvrdi da su prošli javna savjetovanja.

Smisao i provjera: Time je odgovoreno koje su institucije, prema Ministarstvu, sudjelovale i da je postojala konzultacija. Nije dokazano da su pojedini stroži zahtjevi izabrani na temelju određene domaće analize. Notifikacija iz članka 3. Pravilnika NN 65/2025 jest propisani postupak obavještavanja, a ne dokaz ekonomske primjerenosti svakog uvjeta. [P7, P16]

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno imenima sudionika, odlukama o skupinama, datumima sastanaka, zapisnicima, analizama troškova i razlozima prihvaćanja ili odbijanja prijedloga. Za Naredbu i broj deset nema priloženog zapisnika sastanka od 23. lipnja.

13 Registrirani turistički objekti i prilagodbe malih klaonica

Pitanje: Na čemu se temelje kapacitet od 12 UG, uvjeti podrijetla životinja i uporaba mesa samo u vlastitoj turističkoj ponudi kod registriranih objekata? Zašto taj režim ne omogućuje izravnu prodaju pregledanih trupova? Koje su prilagodbe za male i pokretne klaonice iskorištene prema Pravilniku NN 65/2025 i postoje li tipska rješenja i vodiči?

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Ministarstvo navodi da je poseban registrirani režim postojao od 2015., da su ukupno registrirana četiri takva objekta i da sada posluju tri. Poziva se na reviziju EK iz 2022. koja zahtijeva usklađivanje i odobravanje takvih objekata. Za male klaonice upućuje na Pravilnik NN 65/2025.

Smisao i provjera: NN 123/2019, članak 2. stavak 1. točka m i članak 29. stavak 10., doista sadrži 12 UG, podrijetlo životinja i vlastitu turističku ponudu. Konačno izvješće DG(SANTE) 2022-7433, nalazi 7 i 8, zaključak 15 i preporuka 1, potvrđuje problem korištenja izuzeća koje EU predviđa za perad i lagomorfe, a ne za male papkare. U tadašnjem očitovanju hrvatskih tijela najavljeni su novi propis i odobravanje postojećih objekata uz rok do kraja 2023. [P6, P11, P12]

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno kako je izračunat baš kapacitet 12 UG ni zašto su izabrani konkretni nacionalni uvjeti. Nema izvješća o dovršetku usklađivanja iz 2023. ni traženih tipskih rješenja i vodiča. Formulacija da

nema mogućnosti odstupanja preširoka je za infrastrukturu: propisi dopuštaju prilagodbe, što nije isto što i izuzeće od obveze odobravanja. [P4, P7, P10]

14 Stvarna dostupnost uslužnog klanja

Pitanje: Je li prije ograničenja provjerena stvarna dostupnost uslužnog klanja? Dostavite aktualni popis klaonica koje primaju ovce, koze, janjad i jarad drugih proizvođača, s lokacijama, odobrenim brojevima, uvjetima prijema, najmanjom pošiljkom, povratom trupa i terminima. Koje su upute klaonicama i veterinarskim organizacijama dostavljene radi ujednačenog postupanja nakon ukidanja zona?

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Dostavljen je popis odobrenih objekata s nazivima, adresama, odobrenim brojevima i oznakama za ovce i koze. U dostavljenom tekstu prebrojen je 91 zapis za ovce; 86 zapisa nosi i oznaku za koze, a pet samo za ovce.

Smisao i provjera: To je koristan popis pravno odobrenih kapaciteta. Ne pokazuje koje klaonice doista kolju te vrste, prihvaćaju tuđe životinje u malim pošiljkama i vraćaju trup vlasniku. Odobrenje za djelatnost i raspoloživost usluge nisu isti podatak.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno je li dostupnost analizirana prije ograničenja. Nema uvjeta prihvata, minimalnih pošiljaka, cijena, termina, povrata trupova ni uputa dostavljenih klaonicama i veterinarskim organizacijama nakon ukidanja zona.

15 Sezonski kapaciteti i teritorijalna pokrivenost

Pitanje: Jesu li kapaciteti klanja, hlađenja i veterinarskog nadzora dovoljni za sezonsku potražnju? Kakva je teritorijalna pokrivenost, osobito otoka i udaljenih gospodarstava, te udaljenost i vrijeme prijevoza do dostupne klaonice?

Ocjena: Nije odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Dostavljen je popis objekata, ali nema procjene potrebnog i raspoloživog klanja, hlađenja i veterinarskog nadzora.

Smisao i provjera: Adrese mogu poslužiti kao početak prostorne analize. Same ne dokazuju da su usluge dostupne otočnim i udaljenim gospodarstvima niti da je kapacitet dovoljan u sezoni.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno jesu li kapaciteti dovoljni, koliki su sezonski manjkovi te koliko se daleko i dugo u praksi putuje do klaonice koja prihvaća traženu uslugu.

16 Ukupni trošak i nedostupnost klaonice

Pitanje: Koliki je ukupan trošak uslužnog klanja za pošiljke od 1, 5, 10 i 20 životinja, uključujući prijevoz, povrat mesa, preglede i nusproizvode? Što je predviđeno kada klaonica nije dostupna ili je trošak neodrživ?

Ocjena: Nije odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Odgovor ne sadrži izračun za pošiljke od 1, 5, 10 i 20 životinja niti opis mjere za slučaj nedostupne ili preskupe usluge.

Smisao i provjera: Navođenje zakonitog puta samo po sebi ne pokazuje može li ga mali uzgajivač financijski i organizacijski koristiti.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno o prijevozu, povratu mesa, pregledima, nusproizvodima, ukupnoj cijeni ni rješenju za ekonomski neodrživo klanje.

17 Prerasla janjad i jarad te nadoknada gubitaka

Pitanje: Kako će Ministarstvo riješiti otkup i klanje janjadi i jaradi koja se zbog ograničenja nije mogla pravodobno zaklati te je prerasla tržišno traženu dob i masu? Prema procjeni kojom raspolaže RUKA, riječ je o približno 12.000

grla. Tražimo zasebne mjere za njihov otkup i klanje te nadoknadu dodatnih troškova hranidbe i gubitka prodajne vrijednosti. Koje su mjere predviđene, za koliko grla, s kojim sredstvima i u kojim rokovima?

Ocjena: Nije odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: U dostavljenom tekstu nema zasebnog odgovora o približno 12.000 grla iz procjene RUKA-e. Opisan je program potpore za mlijeko.

Smisao i provjera: Program za nesabrano mlijeko ne odgovara na pitanje organiziranog otkupa životinja, dodatne hranidbe i pada prodajne vrijednosti prerasle janjadi i jaradi.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno tko će provjeriti broj grla, organizirati otkup i klanje, po kojim uvjetima, kojim sredstvima i u kojim rokovima, niti hoće li se nadoknaditi dodatni troškovi i gubitak vrijednosti.

18 Prodaja cijelih trupova iz vlastite odobrene klaonice

Pitanje: Što proizvođač mora ispuniti da u odobrenoj klaonici na vlastitom gospodarstvu kolje vlastitu janjad i jarad te cijele ohlađene trupove prodaje krajnjem potrošaču? Je li potrebna zasebna registracija mesnice ili maloprodaje, na kojoj pravnoj osnovi i uz koje dodatne prostore, dokumente, preglede i troškove?

Ocjena: Djelomično odgovoreno uz važnu načelnu potvrdu

Povezivi odgovor Ministarstva: Ministarstvo izričito navodi: „Isporuka trupova ili rasječenog mesa iz objekta za klanje papkara malog kapaciteta moguća je prema drugim subjektima u poslovanju s hranom i prema fizičkim osobama uz dokumentaciju koja će osigurati potpunu sljedivost mesa.” Zasebno navodi da OPG koji klanje naručuje u drugoj klaonici može prodavati meso ako ima registriranu mesnicu ili odgovarajući odobreni objekt za skladištenje i/ili rasijecanje.

Smisao i provjera: Smisao odgovora je da odobrena mala klaonica može isporučivati i krajnjem kupcu, a zatim se razlikuje situacija OPG-a koji meso preuzima iz tuđe klaonice. U prvom slučaju odgovor ne navodi obveznu zasebnu mesnicu. To je važno za zahtjev RUKA-e, ali još nije izričita potvrda svih uvjeta konkretne prodaje na gospodarstvu. Djelatnosti se moraju provoditi u opsegu rješenja o odobrenju, prema članku 73. stavku 14. Zakona NN 52/2021. [P9]

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno jasnom rečenicom treba li u prvom slučaju dodatna registracija maloprodaje, koji prostor treba za predaju cijelog trupa, koja točno dokumentacija prati isporuku i koliki su troškovi. Za prodaju mesa iz druge klaonice treba razlikovati prodaju cijelih trupova od rasijecanja: dodatni zahtjevi iz članka 22. stavka 3. Pravilnika, izmijenjenog NN 3/2021, vežu se uz navedene dodatne djelatnosti. [P6]

19 Usporedba modela i zajedničko trajno rješenje

Pitanje: Jesu li uspoređeni modeli malih, zajedničkih i pokretnih klaonica u Sloveniji, Grčkoj, Rumunjskoj, Bugarskoj, Španjolskoj, Francuskoj i Italiji? Hoće li Ministarstvo uključiti RUKA-u, struku i potrošače u izradu trajnog rješenja te odrediti odgovornu službu, rokove i financiranje infrastrukture i službenih kontrola?

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Ministarstvo navodi prikupljena iskustva država o kućnom klanju i posjet proizvođačima pokretnih klaonica u Italiji prije ranijeg propisa. Opisuje razliku između pokretne klaonice i pokretne jedinice.

Smisao i provjera: To je dio traženog usporednog konteksta. Usporedba broja kućnih klanja nije isto što i usporedba ekonomskih i organizacijskih modela malih, zajedničkih i pokretnih klaonica u sedam traženih država.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno hoće li RUKA, struka i potrošači biti uključeni u novu izradu rješenja; nema imenovane odgovorne službe, plana, rokova, izvora financiranja infrastrukture ni modela financiranja kontrola.

20 Prijave obračun i isplata potpore za mlijeko

Pitanje: Kada će biti objavljeni provedbeni akti i otvoreno podnošenje zahtjeva te koji su rokovi za obradu i isplatu? Kako će se utvrđivati razdoblje i količina nesabranog mlijeka, osobito kod stada zasušenih zbog prekida otkupa? Predlažemo da se za njih uvaži proizvodnja u referentnom tjednu prije prisilnog zasušenja, uz provjeru raspoloživih evidencija.

Ocjena: Djelomično odgovoreno s većinom operativnih podataka

Povezivi odgovor Ministarstva: Navode objavu Pravilnika 26. listopada, prijave od 28. listopada do 11. studenoga i isplatu do kraja 2026. Obračun temelje na isporukama iz svibnja 2026.; za Mjeru 1 i prihvatljiva prisilno zasušena stada koriste se i kretanja iz 2025. Za Mjeru 2 inače se množe prosječna dnevna isporuka, cijena i dani nemogućnosti sabiranja. Cijene su 1,45 EUR/kg ovčjeg i 0,90 EUR/kg kozjeg mlijeka.

Smisao i provjera: NN 122/2026, članci 5 do 9, podupiru opis prihvatljivosti, razdoblja, metodologije i postupka. Posebno pravilo odnosi se na stada zasušena prije 15. srpnja koja u srpnju nemaju evidentiranu isporuku. Predloženi referentni tjedan prije zasušenja nije prihvaćen kao opisana metoda; primjenjuje se svibanj i, gdje je propisano, kretanje isporuka iz 2025. Najava isplate do kraja 2026. navedena je u odgovoru Ministarstva. [P13]

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno koliki je rok same administrativne obrade ni zašto je za osnovicu izabran svibanj umjesto predloženog referentnog tjedna. Nisu razrađeni svi slučajevi stada bez usporedivih podataka iz 2025. ili s djelomičnom isporukom u srpnju.

21 Potpuna naknada i trajni krizni plan

Pitanje: Prema objavi Vlade, u slučaju nedostatnih sredstava potpora po korisniku razmjerno se umanjuje. Hoće li se osigurati dodatna sredstva kako bi se nadoknadilo 100 posto utvrđene prihvatljive štete? Tražimo i trajni krizni plan sigurnog sabiranja i otkupa mlijeka te pravodobne naknade gubitaka za buduće slučajeve ograničenja.

Ocjena: Djelomično odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Ministarstvo smatra da je 500.000 EUR dovoljno i ne očekuje aktiviranje proporcionalnog umanjenja. Klauzulu naziva standardnom.

Smisao i provjera: To je procjena dostatnosti proračuna. Nije obećanje povećanja sredstava ako procjena bude pogrešna niti jamstvo naknade cjelokupne stvarne štete. Članak 7. stavak 7. Pravilnika NN 122/2026 i dalje dopušta razmjerno umanjenje. Treba razlikovati štetu koju proizvođač stvarno pretrpi od iznosa prihvatljive potpore obračunate propisanom metodologijom. [P13]

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno hoće li se po potrebi osigurati dodatna sredstva, iz kojeg izvora ni u kojem roku. Na zahtjev za trajni plan sigurnog sabiranja, otkupa i budućih pravodobnih naknada nije odgovoreno.

22 Pripreme za očuvanje otkupa i odgovornost za zastoj

Pitanje: Koje su pripreme za očuvanje otkupa mlijeka provedene nakon izbijanja bolesti u Mađarskoj i Dalmaciji i zašto nisu spriječile zastoj? Kada su upute pripremljene, usuglašene i dostavljene otkupljivačima i veterinarskim organizacijama? Tko je bio zadužen za njihovu izradu i provedbu te koje će se promjene uvesti da se takav propust ne ponovi?

Ocjena: Nije odgovoreno

Povezivi odgovor Ministarstva: Ministarstvo opisuje naknadno doneseni program potpore, ali ne daje kronologiju priprema za sigurno sabiranje i otkup mlijeka.

Smisao i provjera: Naknada nakon prekida otkupa i pitanje jesu li se prekid i šteta mogli izbjeći odvojene su teme. Prva je obrađena, druga nije.

Što ostaje bez odgovora: Nije odgovoreno koje su pripreme provedene nakon Mađarske i Dalmacije, kada su upute sastavljene i dostavljene, kome, tko je bio zadužen i koje će se konkretne promjene provesti da se zastoj ne ponovi.

Zahtjev za dostavu postojećih podloga

Osim numeriranih pitanja, RUKA je zatražila postojeće analize, procjene rizika, stručna mišljenja, zapisnike i upute, uz autora i datum, te jasno navođenje ako ih Ministarstvo nema. U dostavljenom tekstu nema izračuna potrošnje koji vodi do deset grla, zapisnika od 23. lipnja, usporedne procjene rizika, analize kapaciteta i troškova ni izvješća o učinku praga. Nije ni izričito navedeno da takvi dokumenti ne postoje. Stoga taj dio zahtjeva nije sadržajno razriješen.

Izvorno revizijsko izvješće i očitovanje iz 2022. pronađeni su zasebno u bazi Europske komisije; ne treba ih prikazivati kao priloge koje je Ministarstvo dostavilo uz tekst odgovora. Hrvatski dokument na naslovnici nosi oznaku nacrta, a za provjeru zaključaka korišteno je i englesko konačno izvješće.

Propisi i dokumenti povezani s odgovorom

Tablica označava konkretna mjesta koja su važna za razumijevanje odgovora. Opis propisa nije zamjena za pojedinačno rješenje o odobrenju objekta. Brojevi P povezuju ovu tablicu s analizom pitanja i izvornicima.

Izvor	Propis i mjesto	Značenje za odgovor
P1	Naredba NN 70/2026 Čl 2 st 2 i čl 7 t 3	Deset ovaca i koza zajednički godišnje po objektu za vlastite potrebe. Odredba se nalazi u nacionalnom aktu.
P2	Pravilnik NN 85/2014 Čl 1 te čl 3 i 4	Klanje izvan klaonice za kućanstvo; zabrana javnog prometa tog mesa; dobrobit, evidencije i SRM. Nema brojčanog praga deset u samom Pravilniku.
P3	Uredba 178/2002 Čl 3 t 8	Stavljanje na tržište obuhvaća i besplatni prijenos. Darovanje nije opće izuzeće od pravila.
P4	Uredba 853/2004 Čl 1 st 3 t d te čl 4 i 10	Izuzeće za male količine mesa peradi i lagomorfa ne obuhvaća male papkare. Obveza odobrenja i mogućnosti prilagodbe infrastrukture moraju se razlikovati.
P5	Izmjene Uredbe 853/2004 2021/1374 Prilog 1 a i c te 2024/1141 Prilog 3 a iii	Poglavlje VIa dopušta određeno klanje na gospodarstvu povezano s odobrenom klaonicom. Od 2024. uključuje do devet ovaca ili koza istodobno uz odobrenje i propisane uvjete. To nije slobodna prodaja mesa iz klanja za kućanstvo niti godišnji prag.
P6	Pravilnik NN 123/2019 i izmjene NN 3/2021 Čl 2 st 1 t m i čl 29 st 10 te izmijenjeni čl 22	Potvrđuje sadržaj starog registriranog turističkog režima. Uvjeti mesnice razlikuju osnovnu prodaju od dodatnih djelatnosti rasijecanja, mljevenog mesa i pripravaka.
P7	Pravilnik NN 65/2025 Čl 3 i 6 te čl 10 do 12	Mala klaonica: najviše 20 UG tjedno i 1.000 UG godišnje. To su gornje granice. Dopuštene su određene prostorne i organizacijske prilagodbe, uz procedure. Čl 12 uređuje pokretnu klaonicu. Čl 10 nije potpun popis temeljnih uvjeta.
P8	Zakon o hrani NN 18/2023 Čl 6 st 2 i 4	Razgraničava politiku sigurnosti hrane i nadzor. Sam ne obrazlaže izbor broja deset.
P9	Zakon NN 52/2021 o službenim kontrolama Čl 72 i 73 posebno st 14	Uređuje registraciju i odobravanje. Odobreni objekt smije obavljati djelatnosti u opsegu rješenja.
P10	Zakon o higijeni hrane NN 83/2022 Čl 7 st 3 do 5	Nacionalna pravna podloga prilagodbi zahtjevima higijene. Dodatno potvrđuje da tvrdnja o potpunom nepostojanju prilagodbi nije točna.

Izvor	Propis i mjesto	Značenje za odgovor
P11	DG SANTE 2022 7433 konačno izvješće Nalazi 7 8 i 11 zaključak 15 preporuka 1	Potvrđen je problem registriranog klanja malih papkara za tržište. Već 2022. bilježi se namjera hrvatskog tijela da ograniči kućna klanja; to nije preporuka Komisije da uvede upravo deset.
P12	Očitovanje hrvatskih tijela na reviziju Odgovor na preporuku 1 stranica 1	Najavljeni su novi pravilnik i odobravanje odnosno brisanje postojećih objekata ako ne udovolje zahtjevima. Naveden završni rok je kraj 2023.
P13	Pravilnik NN 122/2026 Čl 5 do 9 posebno čl 7 st 7	Potvrđuje pravila potpore za mlijeko i mogućnost proporcionalnog umanjenja. Ne utvrđuje novo pravo na 100 posto svake stvarne štete.
P14	Pravilnik NN 130/2021 Čl 3 st 3 čl 4 i 7	Izvor mjesečnih podataka o isporukama mlijeka i obveza čuvanja dokumentacije. Ne određuje sam iznos krizne potpore.
P15	Uredba 2022/2472 Prilog I čl 2	Definira veličinu mikro, malih i srednjih poduzeća. Pozivanje na taj članak nije formula naknade za mlijeko.
P16	Direktiva 2015/1535 Čl 5 i 6 posebno čl 5 st 5	Uređuje dostavu nacrta tehničkih propisa i postupak. Izostanak primjedbi ne isključuje odluke po drugim aktima EU-a.
P17	Povijesni Pravilnik NN 84/2015 Čl 25	Potvrđuje raniju odredbu o klanju malih papkara na gospodarstvu. Koristi se kao povijesni izvor, a ne kao današnja samostalna osnova poslovanja.

Izvornici

P1 Naredba NN 70/2026
P2 Pravilnik o klanju za kućanstvo NN 85/2014
P3 Uredba 178/2002
P4 Uredba 853/2004 izvorni akt i pristup važećem tekstu
P5 Delegirana uredba 2021/1374
P5 Delegirana uredba 2024/1141
P6 Pravilnik NN 123/2019
P6 Izmjene NN 3/2021
P7 Pravilnik o prilagodbama NN 65/2025
P8 Zakon o hrani NN 18/2023
P9 Zakon o službenim kontrolama NN 52/2021
P10 Zakon o higijeni hrane NN 83/2022
P11 Revizija 2022 7433 stranica s izvješćima i očitovanjem
P11 Konačno izvješće na engleskom
P11 Hrvatska verzija na naslovnici označena kao nacrt
P12 Izvorno očitovanje hrvatskih tijela na preporuke
P13 Pravilnik o potpori za mlijeko NN 122/2026
P14 Pravilnik o dostavi podataka za mlijeko NN 130/2021
P15 Uredba 2022/2472 Prilog I
P16 Direktiva 2015/1535
P17 Povijesni Pravilnik NN 84/2015

Dokument RUKA: Polazni dopis RUKA-e od 19. listopada 2026.

Dopis s 22 pitanja

Odgovor Ministarstva: Tekst e-pošte Anabele Široki od 5. studenoga 2026. koji je dostavljen u ovom razgovoru.